

som Lægmand, men jeg vil desuagtet henstille til den ærede Minister, om han ikke tager fejl, naar han troer, at en Biskop nu kunde lade være at indvie en af Kongen bestiftet Præst; jeg formoder, at Biskoppen maa gjøre det, om han ogsaa har nogen Tvivl om Vedkommendes Mand (Kirke- og Underviisningsministeren: Nei!). Naa, han er altsaa fri for at indvie en Saadan. Men i et andet Punkt er jeg næsten overbevist om, at jeg endnu mere har Retten paa min Side, og det er det, som den ærede Minister kaldte den vage. (Kirke- og Underviisningsministeren: vaga!). Sa, vaga ordinatio; Indvielsen til præstelig Virksomhed var i den katholske Kirke langt mere almindelig, den var overordentlig indgribende, og den stod til en vis Grad i en nødvendig Forbindelse med hele Skriftemaalet, — man kunde nemlig ikke tvinge et Skriftebarn til at skrifte til en vis Person, det kom man snart til Erkjendelse af — og naar man derfor vilde føre Skriftemaalet igjennem, maatte man indrømme en heel Mængde Personer Ret til at tage imod Skriftemaal, uagtet de ikke vare bundne til den stedlige Kirke. Jeg troer, at dette forholder sig fuldstændig rigtigt, og jeg har kun anført det, for at henlede Opmærksomheden paa, at hele denne Indretning, som det her er paatænkt at fremme, slet ikke er ny, men hænger paa det Nøieste sammen, om man vil, med den tidligste Kristendom. Den ærede Underviisningsminister vil maaffee her svare mig: Dengang var der i Virkeligheden ingen Kirke, det indrømmer jeg, men saa kommer jeg igjen til det, som er mit egentlige Standpunkt i Sager af den Natur, og det er, at da Protestantismen i sit Væsen er en Tilbagevenden til den tidligste Kristendom, kan der ikke i Virkeligheden eksistere nogen protestantisk Kirke, saa ere de protestantiske Kirker et Forsøg paa at indordne Protestantismen i en ny Form, men som egentlig ikke er berettiget i dens Princip, og det idelig at komme frem med Forsøg af den Art er Oplysningsmidlet i selve Kirken. Jeg har havt en overordentlig stor Tilfredsstillelse ved at høre Alt, hvad den ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgfreds (Krogsh) har sagt, ikke derved

at jeg ganske deler hans Mening, men ved at høre den klare og skarpe Maade, hvorpaa han fra sit Standpunkt opfattede denne Sag. Jeg skal slet ikke gaae ind paa at undersøge Nødvendigheden af Lovforslaget, det skal jeg overlade til Forslagsstillerne, men jeg skal kun opkaste det Spørgsmaal, om ikke Lovforslag af denne Art ere en simpel og naturlig Følge af den Tilstand, hvori Kirken for Diebliffet er bragt derved, at den selv har været uformuende til at komme ind paa en Form, som kunde fyldestgjøre § 80 i Grundloven; den har ikke villet blive indenfor de Grændser, indenfor hvilke den kunde komme til at skabe eller danne en Kirke, og idet den har villet omfatte mere, end den i det nærværende Diebliff kunde, er den indtil Dato bleven en Kirke i en Opløsningstilstand. Dette ligger — lad os tage det ligefrem — deri, at de aandelige-irkelige Spørgsmaal paa den besynderligste Maade ere blandede sammen med hele Næringsspørgsmaalet. Der ligger for i denne Lov ligesaameget et Spørgsmaal angaaende Næringsloven som et Spørgsmaal, der angaaer det Geistlige. Vi have, jeg troer, omtrent 1000 Præster, vi have, er det blevet os sagt, 433 præsteembedssøgende Mænd, og vi have kun omtrent mellem 40 og 50 Brød at give dem aarlig. Jeg skal meget gjerne gaae ind paa at tage Kapellanerne over paa Præstefiden, saa bliver der tilbage 330 Mænd, som skulle finde deres Forsørgelse i 40 Rald aarlig eller lidt derover. I denne Umulighed ligger Lovens Berettigelse. Naar man vil undgaae Love af denne Art, maa Kirken paa sit Overgangstrin erindre sig, at ingen Kirke, der er afsluttet og maa være afsluttet ved visse temmelig indsnævrende Betingelser, kan bestaae ligeoverfor et theologisk Fakultet, der laver Kandidater i masseriis; deri ligger Umuligheden af vor hele Tilværelse. Det, som man her gjør, er det Samme, som at invitere mange Gæster og at sætte et lille og velbesat, men kun med Lidet forsynet Bord for dem; man bringer derved Selftabet i Riv, forbi hver vil have sit Stykke, medens der kun er eet Stykke til hver femte. Man kommer aldrig til at see Sandheden i disse Sager, fordi man ikke seer hen til, hvad der finder